

Колісниченко І.О. Основні аспекти регулювання економічної конкуренції в умовах Євроінтеграції / І.О. Колісниченко // Інтеграція країн з перехідною економікою у світовий економічний простір: стан і перспективи: матеріали міжнар. наук. студ.-аспірантської конференції, 13-14 травня 2005 р. / Львівський національний ун-т ім. Івана Франка. Економічний факультет. – Львів, 2005. – С.165-166.

Ірина Колісниченко

Луцький державний технічний університет

ОСНОВНІ АСПЕКТИ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ КОНКУРЕНЦІЇ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Основу стратегії економічного та соціального розвитку держави складає чітка і пріоритетна орієнтація України на інтеграцію до Європейського Союзу, набуття асоціації з ЄС, а згодом повноправного членства. Системна трансформація України пов'язується, перш за все, з переходом до ефективної соціально орієнтованої ринкової економіки. Подібна спрямованість економічних реформ в першу чергу вимагає забезпечення ефективного конкурентного середовища, що можливо лише за ефективної конкурентної політики, спрямованої на створення конкурентного середовища, захист законних інтересів підприємців і споживачів, підвищення конкурентоспроможності товаровиробника.

Природа монополізму та конкуренції, механізм здійснення ефективного антимонопольного регулювання та формування конкурентного середовища привертала увагу багатьох вітчизняних і зарубіжних вчених. Зокрема, значної уваги заслуговують праці Дж.М.Кейнса, М.Портера, П.А.Самуельсона, С.Фішера, Р.Франка та ін. Серед вітчизняних вчених аналіз стану та шляхи посилення конкурентних позицій регіональних товарних ринків, теоретичні засади здійснення державної антимонопольної політики розглядали: Н.Василець, О.Костусев, О.Кузьмін, М.Майгер, Т.Мостенська, С.Нікітін, С.Тютюнник та ін.

Проте, проблема підвищення ефективності функціонування регіональних ринків шляхом вдосконалення механізмів регулювання економічної конкуренції потребують подальшого дослідження.

Мета дослідження полягає в теоретико-методологічному обґрунтуванні сутності, напрямку здійснення конкурентної політики в контексті Євроінтеграції і визначення механізмів регулювання економічної конкуренції.

Головна мета інтеграції України до ЄС у сфері конкурентної політики та законодавства – це створення відповідних економічних передумов для набуття Україною повноправного членства у ЄС.

Розвиток процесу економічної інтеграції галузі конкурентної політики базується на координації, синхронізації та відповідності прийняття рішень у сфері економіки України та ЄС і передбачає ліквідацію обмежень розвитку конкуренції та обмеження застосування засобів протекціонізму, сформування основних економічних передумов для набуття Україною повноправного членства у ЄС. Указом Президента України затверджено Стратегію інтеграції України до Європейського Союзу, що визначає основні напрями євроінтеграційної діяльності, зокрема, в галузі конкурентної політики до 2007 року: адаптація національного конкурентного законодавства України та законодавства ЄС; проведення політики захисту свободи підприємництва та добросовісної конкуренції, ліквідація обмежень розвитку

конкуренції та забезпечення рівних умов конкуренції на ринках; попередження і припинення монопольної діяльності та недобросовісної конкуренції суб'єктів господарювання; узгодження конкурентної політики та політики захисту вітчизняного виробника, обмеження застосування засобів протекціонізму; поліпшення взаємодії інституцій різного рівня у процесі запровадження справедливої конкуренції.

У контексті визначених завдань особливого значення набуває проблема вдосконалення механізмів регулювання економічної конкуренції та їх застосування у відповідності із видом економічного середовища. В залежності від того, хто контролює ціни, розрізняють три види конкурентних середовищ:

Ринкове середовище, де ціни контролюються урядом.

Ринкове середовище, де ціни контролюються ринком.

Ринкове середовище, у якому ціни контролюються фірмою.

Залежно від ситуації, яка склалась на ринку, регулювання конкуренції в тій чи іншій мірі здійснюється з боку держави, ринку чи фірм за допомогою механізмів регулювання, які відповідно до суб'єкта їх здійснення можна звести до наступних:

Державний механізм регулювання конкуренції, діє на регульованих ринках шляхом встановлення мінімального чи максимального рівня цін після всебічного та детального вивчення інформації, що надходить як від споживачів, такі від виробників.

Ринковий механізм регулювання конкуренції, діє за наявності високого рівня конкуренції та реалізується шляхом вільного ціноутворення та конкурентної боротьби.

Інституційний механізм регулювання конкуренції діє в умовах ринкового середовища, де ціни контролюються фірмою.

Комплексне застосування економічних та організаційних заходів, вдосконалення і розвиток законодавства про захист економічної конкуренції сприятиме створенню ефективного механізму протидії монополізму в Україні. Запропонована схема регулювання економічної конкуренції у кінцевому підсумку дасть змогу забезпечити ефективне її функціонування та сприяння розвитку ефективного конкурентного середовища як на окремих товарних ринках, так і в масштабах регіональних економік.

Інтеграція у світову економічну систему та перехід до нових принципів господарювання поставили перед Україною багато проблем у сфері теорії і практики регулювання, стабілізації конкуренції.

Саме питання формування ефективного конкурентного середовища повинне займати пріоритетне місце у здійсненні внутрішньої регулятивної політики уряду, оскільки від його вирішення залежить економічна безпека держави.

Iryna Kolisnychenko
Lutsk state technical university

The question of adjusting of economic competition is considered in the context of Eurointegration. The certain types of competition environment according to which are resulted mechanisms of adjusting of economic competition.